

13. 10. 2010. godine – sjednica žalbenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Izveštava: Martina Klekar - Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate: Martina Klekar – Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb i Đuro Ivković – OSCE, Zagreb

Sastav žalbenog vijeća VsRH:

sutkinja Vesna Vrbećić – predsjednica vijeća

sudac Žarko Dundović – sudac izvjestitelj

sutkinja Hajrija Novoselec – članica vijeća

sudac Dražen Tripalo – član vijeća

sutkinja Ileana Vinja - članica vijeća

Zamjenik GDORH: Miodrag Cuculić

Branitelj optuženog: Tomislav Filaković, odvjetnik iz Osijeka

Predsjednica vijeća je otvorila sjednicu, upoznala prisutne sa sastavom vijeća, predstavila suca izvjestitelja te navela da se ova sjednica održava povodom žalbe Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku (dalje ŽDO Osijek) te žalbe optuženika na presudu Županijskog suda u Osijeku (dalje ŽS Osijek) broj Krz-81/09-128 od 18. veljače 2010. godine, kojom je opt. Jović proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina.

ŽDO Osijek je izjavilo žalbu zbog odluke o kazni, istaknuvši da je sud precijenio neosuđivanost optuženika kao olakotnu okolnost te da je trebao uzeti u obzir upornost u počinjenju kaznenog djela, vremensko razdoblje u kojem je djelo počinjeno, veći broj oštećenika, kao i činjenicu da je oštećeni Antun Kundić umro te da je ovdje riječ o jednom od najtežih kaznenih djela. Predlaže izreći optuženiku strožu kaznu.

Žalba optuženika, koju je on izjavio po svom branitelju, vrlo je opsežna (32 stranice), a podnesena je zbog žalbene osnove bitnih povreda kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te povrede Kaznenog zakona, a u dijelu žalbe se iznose i razlozi za žalbenu osnovu odluke o kazni.

U obrazloženju razloga za žalbenu osnovu bitnih povreda odredaba kaznenog postupka optuženik je naveo da je sud u ponovljenom suđenju prilikom saslušavanja svjedoka ponovno počinio bitnu povredu iz čl. 367. st. 3. u svezi s čl. 351. st. 1. ZKP-a, a povodom čega je već prethodno VsRH ukinuo presudu ŽS Osijek od 18. studenog 2009. godine i predmet vratio na ponovno suđenje, kada konstatira da svjedoci iskazuju identično kao u istrazi u predmetu Kio-I-99/08, u kojem se vodila istraga protiv opt. Čede Jovića, te Kio-35/07, u kojem se vodila istraga protiv optuženih Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića, iako se u spisu Kio-I-99/08 i Krz-80/08 ne nalaze iskazi navedenih svjedoka, već su zapisnicima priloženi zapisnici sa iskazima tih svjedoka iz drugih kaznenih predmeta, a sud prvog stupnja je ocjenjivao upravo te iskaze koje su svjedoci iznijeli u drugim kaznenim predmetima te je i na njima utemeljio pobijanu presudu.

Daljnju bitnu povredu odredaba kaznenog postupka optuženik nalazi u svojoj tvrdnji da sud već u izreci presude postavlja potpuno oprečne i suprotstavljene tvrdnje te opt. Čedu Jovića tereti kao zapovjednika postrojbe Vojne policije u 35. Slavonskoj brigadi tzv. Vojske RSK (pritom ne imenujući niti navodeći formaciju postrojbe, iako se iz obrazloženja jasno vidi da je riječ o postrojbi formacije veličine voda), dok u nastavku kao zapovjednika voda vojne policije označava Novaka Simića, što nije u okviru svojih ovlasti ništa poduzeo da se počinitelji kaznenih djela Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić kazne i tako onemoguće u daljnjem protupravnom postupanju, pristajući time da njemu podređeni nastave s takvim nedopuštenim radnjama, pa tako smatra da je sud počinio bitnu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 11.¹

Nadalje u žalbi navodi da sud prvo nedvojbeno potvrđuje, a na temelju iskaza svjedoka, da je optuženi Čedo Jović bio načelnik za bezbjednosno-obavještajne poslove, a Novak Simić zapovjednik voda Vojne policije u 35. Slavonskoj brigadi Vojske tzv. RSK, a odmah zatim na temelju iskaza većeg broja tih istih svjedoka (Saše Grgura, Save Klajića, Predraga Bojanića, Momira Jelića, Đorda Jelića, Ivana Horvata) i još nekih drugih svjedoka, nedvojbeno utvrđuje da je opt. Jović bio zapovjednik Vojne policije u 35. Slavonskoj brigadi Vojske tzv. RSK pa očigledno i obrazloženje presude proturječi samo sebi i razlozima presude. Međutim, unatoč tome sud proglašava optuženog krivim za kazneno djelo ratnog zločina iz čl. 120. OKZRH po tzv. zapovjednoj odgovornosti, a u svojstvu zapovjednika postrojbe Vojne policije, koju je dužnost nedvojbeno u kritično vrijeme obnašao Novak Simić, što samo sebi proturječi iako sud u nastavku obrazloženja to objašnjava na način da je opt. Jović imao faktičnu zapovjednu moć. No, optuženi potom u žalbi zauzima stav da osoba koja ima samo faktičnu zapovjednu vlast, a ne i formalnu, ne može formalno nikoga kažnjavati niti pozivati na odgovornost, upravo stoga što nema formalni naslov za takvo što, a faktična moć isključuje donošenje formalnih odluka za koje takva osoba nema ovlasti.

Optuženi kao žalitelj nadalje smatra da je sud napravio pogrešku time što ga, iako je utvrdio da nije bio formalni zapovjednik voda Vojne policije, tereti za kazneno djelo počinjeno nečinjenjem. On zauzima stajalište da je po zapovjednoj odgovornosti za faktičnu zapovjednu vlast, moguće odgovarati jedino za kazneno djelo počinjeno činjenjem, odnosno ako bi osoba koja ima takvu vlast zapovjedila osobama koje joj nisu formalno podčinjene da počine kakvu radnju koja ima obilježje kaznenog djela pa te osobe takvu radnju i počine.

Nadalje, obrana smatra da sud pogrešno i preširoko tumači odredbe Ženevske konvencije i Protokola II., kada stanovnike mjesta Dalj mobilizirane u sastav 35. Slavonske brigade Vojske tzv. RSK, u jedinicu radne obveze („radni vod“) smatra civilnim stanovništvom i u trenutku kada se isti nalaze u sastavu vojne jedinice po mobilizacijskim pozivima. Naprotiv, obrana smatra da su te osobe imale status vojnih osoba.

Optuženi u žalbi ističe da je sud tijekom dokaznog postupka odbio sve dokazne prijedloge obrane pa tako i prijedlog da se u svojstvu svjedoka ispita Goran Savić kao jedini očevidac stradavanja Antuna Kundića, kao i da se kao „svjedok-stručnjak“ ispita umirovljeni general Imra Agotić na okolnosti tumačenja Pravila službe u JNA, kao i dokazni prijedlog da se pribavi službeni podatak o shemi 35. Slavonske brigade Vojske tzv. RSK te analizira lanac zapovijedanja u istoj.

Vjerodostojnost iskaza pojedinih svjedoka optuženi u žalbi opovrgava, navodeći pritom kako su oni u svojim iskazima govorili o svojim osobnim mišljenjima i dojmovima da je optuženi bio zapovjednik, što međutim nije potkrijepljeno nikakvim materijalnim dokazima, a sud te iskaze navodi kao njihova

---

¹ Ako presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, a navedeni razlozi su proturječni sami sebi i razlozima presude, kao i sama izreka presude koja proturječi sama sebi pa se ne može ispitati.

saznanja. No, sud u presudi ne reproducira iskaze pojedinih svjedoka , koji bi optuženiku išli u korist (na primjer, iskaz svjedoka „da ga je optuženik štiti“). Sud je propustio navesti iskaze 20-ak svjedoka mještana Dalja, mobiliziranih u „radni vod“, koji govore u prilog obrani, te staviti te iskaze u odnos s iskazima koji terete okrivljenika.

Zaključno u žalbi optuženik navodi da on, u ulozi funkcije koju je obavljao u 35. Slavonskoj brigadi Vojne policije, niti je to mogao biti u svojstvu vojne dužnosti koju je obnašao, a onda sukladno tome nije mogao niti biti odgovoran za nekažnjavanje pripadnika voda Vojne policije i poduzimanje ili nepoduzimanje kakvih mjera u odnosu na pripadnike voda Vojne policije, te da sukladno tome ne može biti ni odgovoran po bilo kojoj osnovi za kazneno djelo za koje ga se optužuje.

Optuženik smatra da nije kriv te predlaže da se pobijana presuda ukine.

Zamjenik GDORH-a je naveo da ostaje pri izraženom mišljenju te da predlaže da se žalba optuženika odbije te da se usvoji žalba ŽDO Osijek.

Branitelj je ukazao vijeću da je važno utvrditi status optuženika, odnosno utvrditi da li je on uopće mogao počinuti ovo kazneno djelo, te da li je prema konkretnim oštećenicima to kazneno djelo moglo biti počinjeno.